

2019-06-19
Fi2019/02440/BB

Finansdepartementet

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag att lämna förslag på hur återkommande bedömningar av bostadsbristen ska utföras

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Boverket att lämna förslag på hur bostadsbristen i landet fortlöpande ska beräknas och presenteras. De presenterade beräkningarna ska kunna användas av offentliga aktörer i arbetet med bostadsförsörjningsfrågor. I syfte att underlätta arbetet med att planera, utföra och följa upp insatser för att åtgärda bostadsbristen ska Boverket även lämna förslag på enhetliga begrepp som ska kunna användas vid kommunikation kring bostadsbristen.

Boverket ska med utgångspunkt i det ovan angivna förslaget göra en beräkning av bostadsbristen.

Uppdraget ska redovisas genom att förslagen till metod och enhetliga begrepp samt resultatet av beräkningarna senast den 30 september 2020 offentliggörs i den form Boverket anser lämplig. En separat redovisning av osäkerheter i beräkningarna och vilka metodöverväganden som gjorts ska samtidigt lämnas till regeringen (Finansdepartementet).

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting och närmast berörda myndigheter. Regeringskansliet (Finansdepartementet) ska hållas informerat om uppdragets genomförande.

Boverket får för uppdraget använda 450 000 kronor under 2019. Kostnaderna ska belasta anslaget 1:4 Boverket under utgiftsområde 18

Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, anslagsposten 3 Till nationellt arbete inom boende-, samhällsplanerings- och byggområdet. Medlen betalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december. Redovisning av förbrukade medel och återbetalning av medel som eventuellt inte förbrukas ska ske till Kammarkollegiet senast den 1 mars 2020. Rekvisition och redovisning ska ske med hänvisning till detta beslut.

Bakgrund

Enligt det riksdagsbundna målet för bostadsmarknaden ska konsumenternas efterfrågan möta ett utbud av bostäder som svarar mot behoven (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:CU1, rskr. 2008/09:116). I betänkandet Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar (SOU 2018:35) konstateras att det saknas en samlad uppföljning av målet och att det finns ett behov av en, för det allmänna, gemensam problembeskrivning av bostadsbristen. Det saknas vidare en samlad bedömning av hur behoven på bostadsmarknaden ser ut och utvecklas samt hur behoven förhåller sig till utvecklingen av utbudet på marknaden. Att följa upp och regelbundet bedöma hur väl bostadsmarknaden förmår möta såväl konsumenternas efterfrågan som behov är centralt för att kunna beskriva bostadsmarknadens funktionssätt.

För närvarande sker en uppföljning av målet för bostadsmarknaden utifrån ett antal indikatorer som varit föremål för ett antal översyner genom åren. Såväl Boverket som Socialstyrelsen genomför enskilda studier som kompletterar bilden. Boverket har t.ex. konstaterat att det 2013 var 770 000 hushåll som hade svårt att klara sin baskonsumtion efter att hyran var betald och att andelen trångbodda hushåll ökade 2012–2014. En kartläggning av Socialstyrelsen visar att antalet barn som levde i akut hemlöshet ökade mellan 2011 och 2017. En åldrande befolkning innebär också nya krav på bostadsmarknaden. Boendet är centralt för att uppnå en jämlik hälsa. Den som inte har rimligt goda boendeförhållanden har svårt att klara övriga delar av livet, såsom t.ex. utbildning och arbete, vilket i sin tur har stor betydelse för den enskildes hälsa. Boverkets byggbehovsprognos har sedan flera år pekat på att nyproduktionen av bostäder inte motsvarar befolkningsutvecklingen. I betänkandet Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar (SOU 2018:35) framhåller utredaren att det finns behov av att alla inblandade aktörer för bostadsförsörjningsfrågor använder ett gemensamt språkbruk, något som inte är fallet i dag.

Närmare om uppdraget

Boverket ska lämna förslag till de närmare formerna för hur bostadsbristen bör beräknas, prognosticeras och presenteras för att resultaten ska vara användbara som grund för politiska överväganden, såväl nationellt som på lokal nivå.

Boverket ska redovisa vilka metodöverväganden som gjorts och hur en känslighetsanalys av bedömningen bäst utförs. Myndigheten ska även identifiera risker och dokumentera arbetsprocessen så att beräkningsmodellen blir transparent och osäkerheter redovisas på ett tydligt sätt.

Förslaget ska även omfatta ställningstaganden till med vilken periodicitet bedömningarna ska göras, vilken geografisk indelning som är lämplig att presentera bedömningen utifrån och om det är möjligt att göra långsiktiga prognoser av bostadsbristen. Vid valet av metod och indelning av prognosen ska Boverket beakta att situationen för hushåll med begränsad ekonomi kan skilja sig åt i olika delar av landet, samt att även andra offentliga aktörer än kommunerna, som ansvarar för planeringen av bostadsförsörjningen, behöver få bättre kännedom om situationen för hushåll med begränsade ekonomiska resurser.

Myndigheten ska redovisa vilken offentlig statistik som ska ingå i beräkningen samt vilka andra relevanta myndigheter, organisationer och övriga aktörer som kan bidra till arbetet. Bedömningarna ska, i den mån det är möjligt, redovisas könsuppdelat och datamaterialet ska möjliggöra delredovisning av information om olika grupper i befolkningen.

På regeringens vägnar

Per Bolund

Helen Ekstam

Kopia till

Arbetsförmedlingen
Delegationen mot segregation
Folkhälsomyndigheten
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Socialstyrelsen
Statistiska centralbyrån
Sveriges Kommuner och Landsting
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Tillväxtverket